

Fiskālās disciplīnas padome

Vai šobrīd ir baltas vai nebaltas dienas?

Jānis Platais, Padomes priekšsēdētājs

LR Saeimas diskusija par valsts fiskālo politiku un budžeta mērķiem

Uzkrāt vai neuzkrāt – tāds ir jautājums?

Mums ir dažādas prioritātes

- Aizsardzība un iekšējā drošība
- Veselības aprūpe
- Izglītība
- Attīstīta infrastruktūra

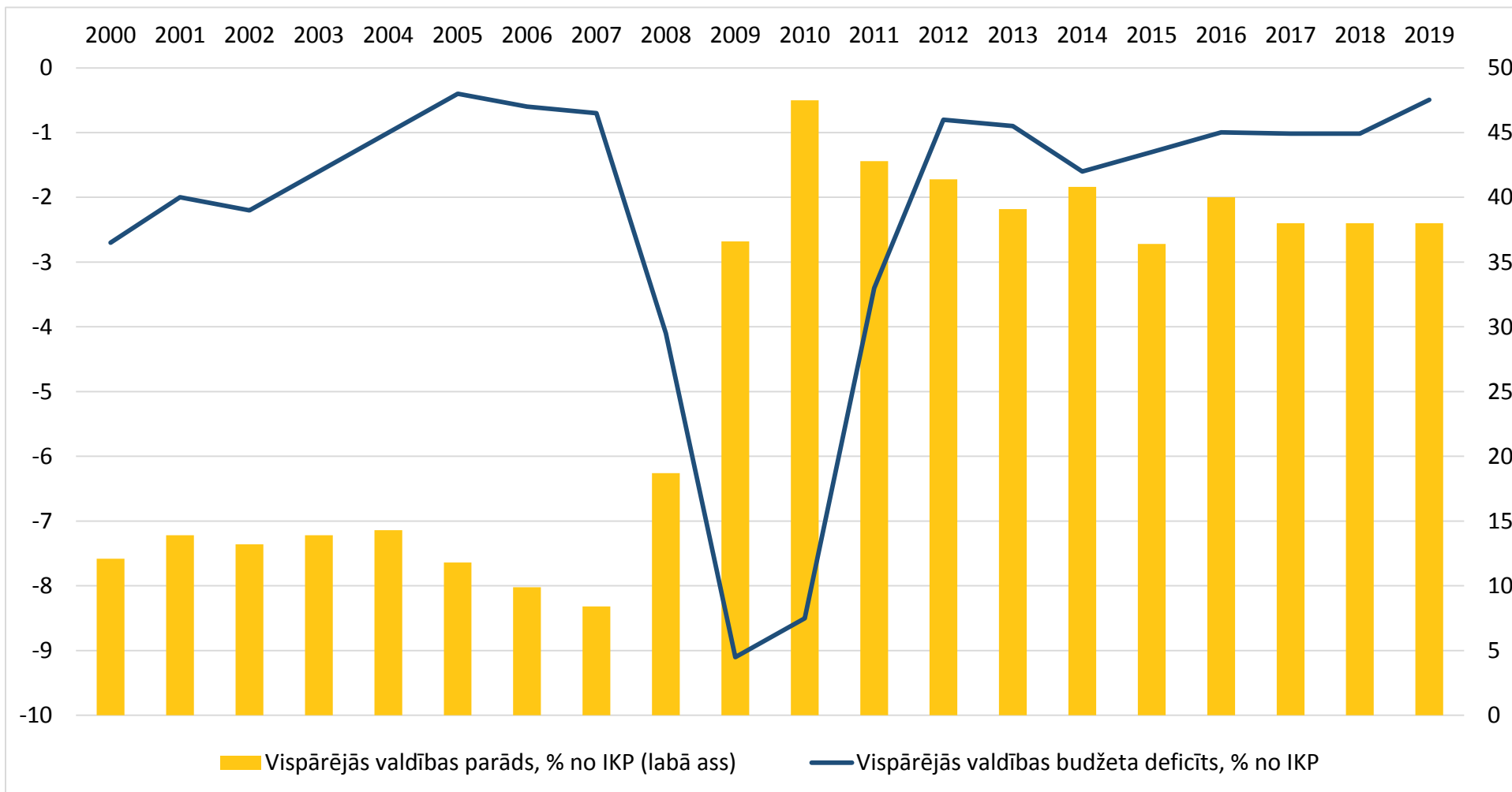
- Stabila ekonomikas attīstība
- Stabils un labi apmaksāts darbs
- Tīra daba

- Vai mums nepieciešama apdrošināšana pret neparedzētiem apstākļiem?

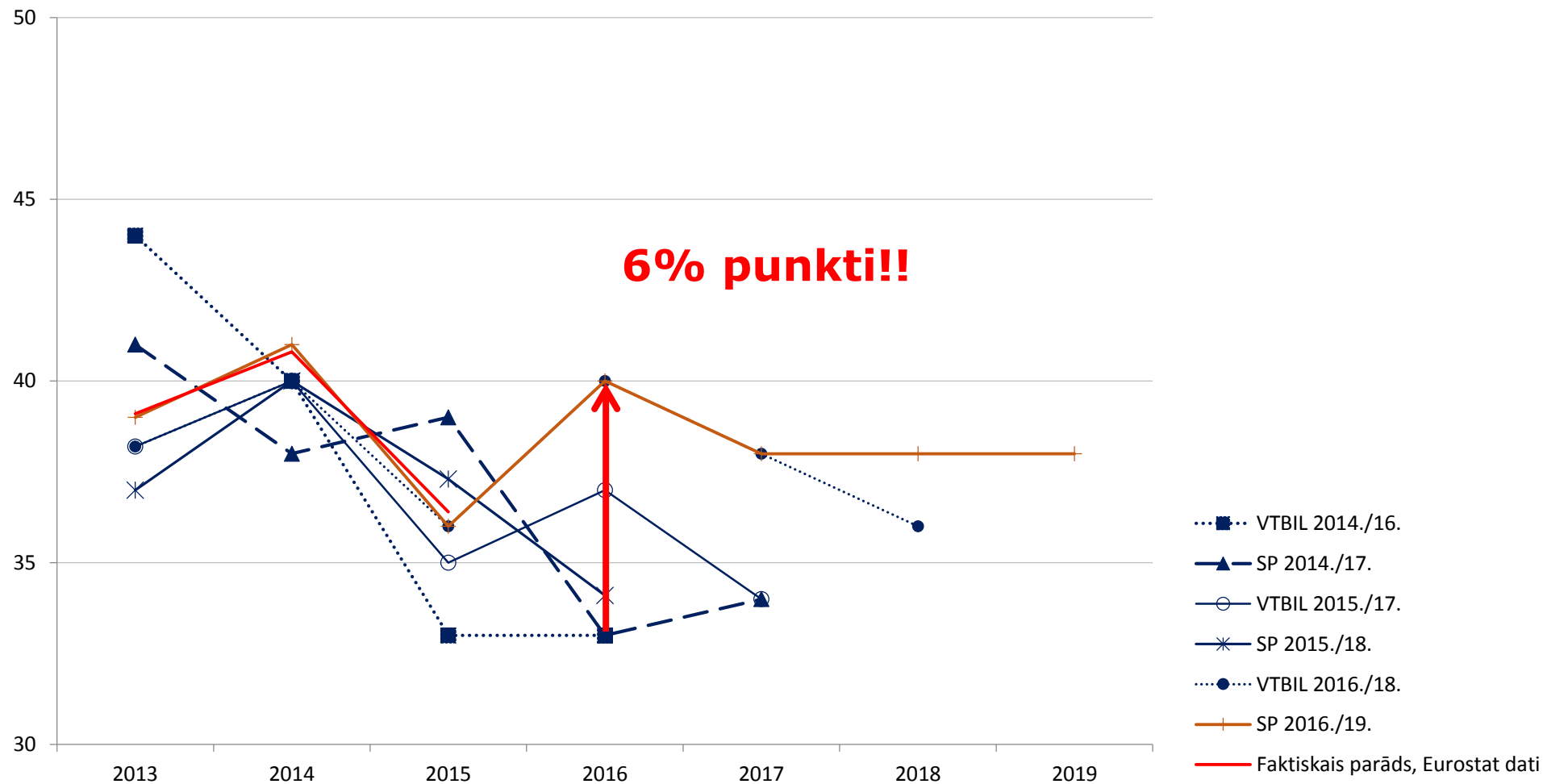
Pastāvīgais budžeta deficīts un parāds liecina, ka neesam uzkrājuši *nebaltaī dienai*

Avots: Centrālā statistikas pārvalde (2000.-2015.), Finanšu ministrijas prognozes (2016.-2019.)

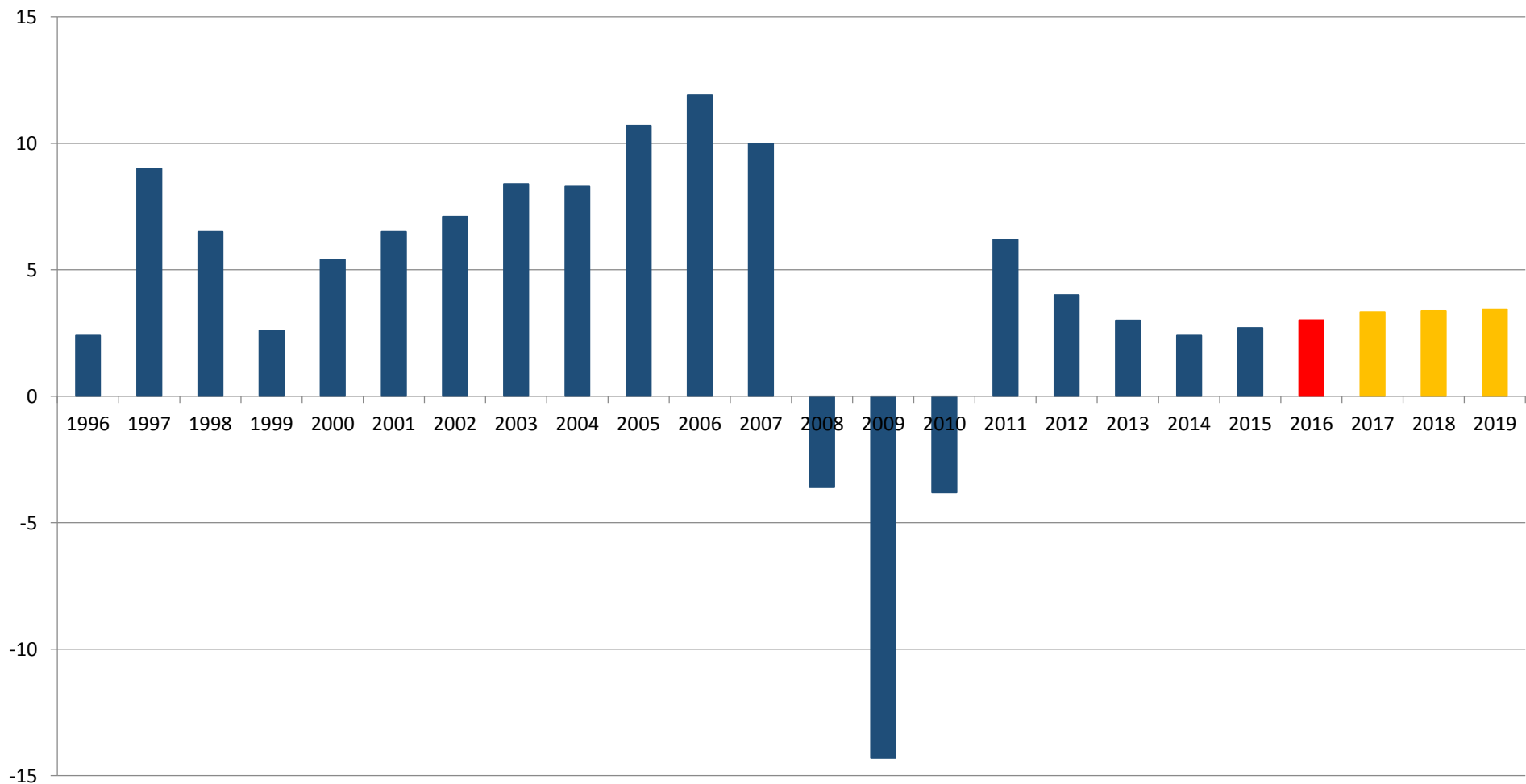
Parāds 2016.gadam reiz tika lēsts uz 34%, šobrīd jau 40%. Vai nebūtu pārāk liela starpība?

Fiskālās disciplīnas padome

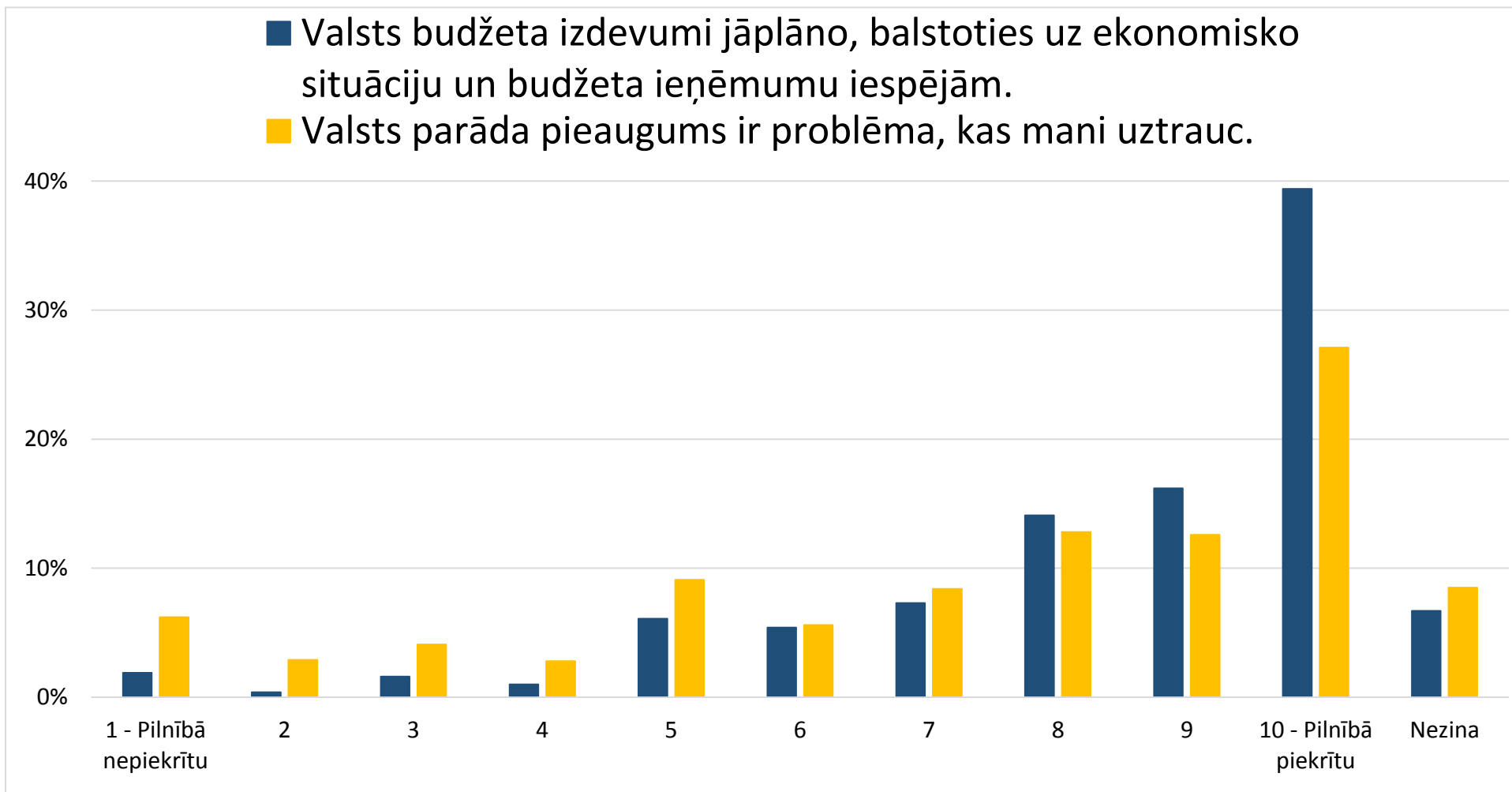
Iekšzemes kopprodukta augšme (% pret iepriekšējo gadu) jau vairākus gadus liecina par *baltajām dienām*

Avots: Centrālā statistikas pārvalde (1996.-2015.), Finanšu ministrijas prognozes (2016.-2019.)

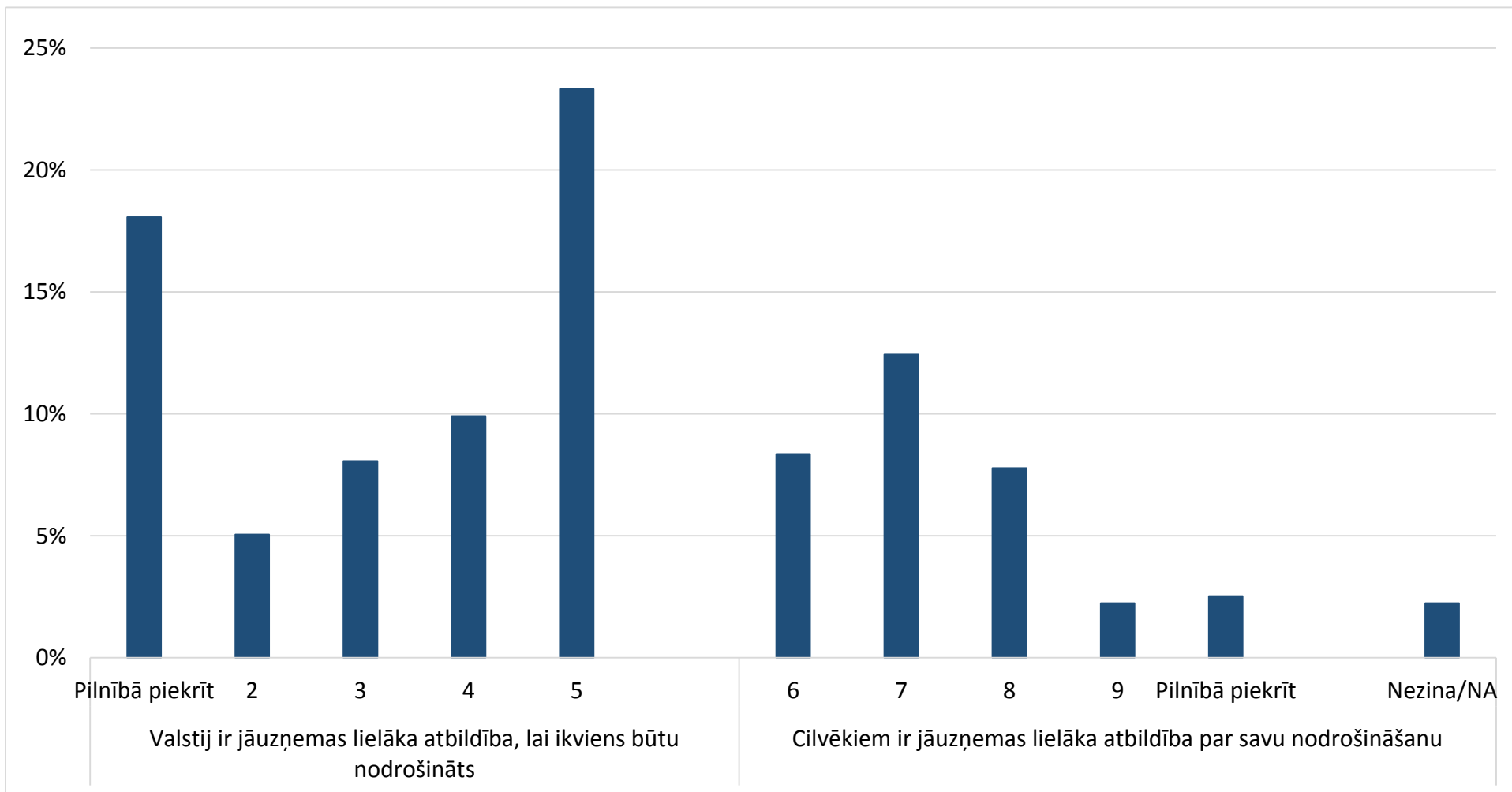
Iedzīvotājiem rūp, lai budžets tiktu plānots ievērojot ekonomisko situāciju, un *parāds noteikti nav brālis*

Avots: iedzīvotāju aptauja, 2016.gada aprīlis-maijs

Iedzīvotāji izvēlas labklājības valsti, kurā lielāka loma ir valstij nevis pašam cilvēkam

Avots: iedzīvotāju aptauja, 2016.gada aprīlis

Kas mūs sagaida diskusijā par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2017.-2019. gadam?

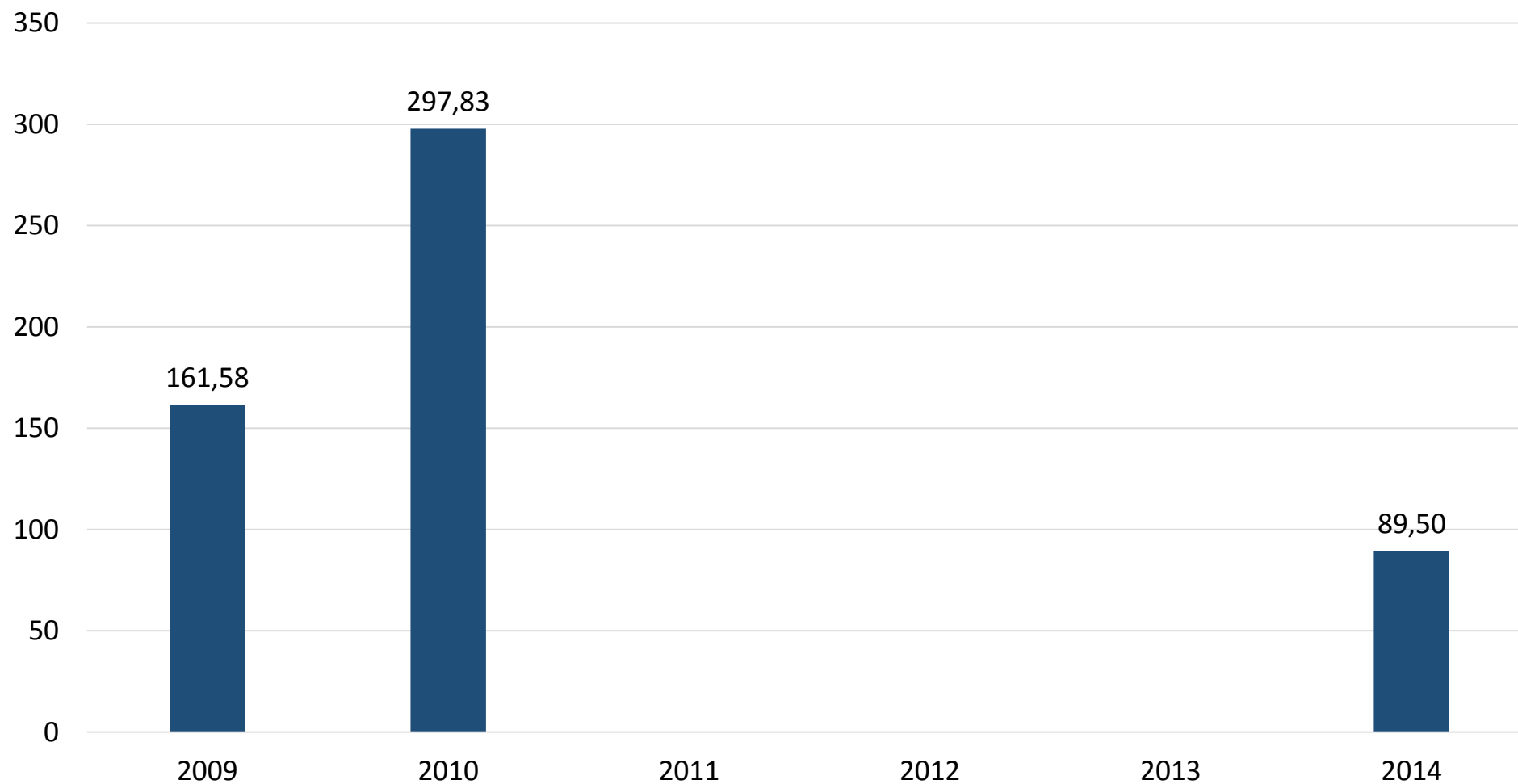
- Atkāpe no vidēja termiņa valdības bilances mērķa sakarā ar veselības aprūpes reformu nozīmē deficīta pieaugumu
 - 2017.gadā par 35 milj. eiro
 - 2018.gadā par 116 milj eiro
 - 2019.gadā par 106 milj. eiro
- Padome novērtē nepieciešamos uzkrājumus fiskālā nodrošinājuma rezervē 2017. un tālākajiem gadiem vismaz 0,1% apmērā no IKP ik gadu, lai kompensētu fiskālo risku ietekmi uz budžetu

Fiskālās disciplīnas padome

Vienreizējie un citi īslaicīgie pasākumi, milj. eiro

Avots: Centrālā statistikas pārvalde, Finanšu ministrija

Fiskālā nodrošinājuma rezerve

Plusi – jeb kāpēc vajag rezervi?

Neskatoties uz budžeta plānu prognožu kvalitāti, novirzes izpildē pastāv, un ir vajadzīga rezerve, lai kompensētu to negatīvo ietekmi.

Labā budžeta sastādīšanas prakse būtu paredzēt rezervi riskiem sakarā ar vienreizējiem pasākumiem, kuri netiek ietverti budžetā. Šādi vienreizējie pasākumi ir izdevumi sakarā ar tiesvedību pret Latvijas valsti, ekonomiska un saimnieciska rakstura kļūdas un neparedzētas situācijas.

Citi saimnieciskie riski, kuri prasa valsts maksājumus, lai nodrošinātu nepārtrauktību kapitālsabiedrību darbībā, kurās ir būtiskas valsts intereses.

Mīnusi – kas notiks, ja neveidosim rezervi?

Novirzoties no plānotajiem mērķiem, var veidoties situācija, ka noviržu apmērs ir būtisks un prasa stingrus lēmumus nākamajos gados, piemēram, veikt korekcijas uz otru pusi tādā pat apmērā. Praksē korekcija, kas liktu samazināt deficītu, būtu jāīsteno kā konsolidācija.

Nebūs bufera ierastajiem vienreizējiem pasākumiem. Būs vajadzība šādā apmērā spēt konsolidēt budžetu.

Vēsturiski var redzēt, ka 0,1% neļauj kompensēt visu zaudējumu apmēru, taču būtiski vienkāršotu krīzes vadību, jo dod iespēju papildu manevram.

Bez rezerves nav skaidras valdības darbības pilnvaras saistībā ar valdības budžeta bilances mērķa nodrošināšanu.

Fiskālās disciplīnas padome

Paldies par uzmanību!

Fiskālās disciplīnas padome
Smilšu ielā 1-512, Rīgā, LV-1919
Tālrunis: +371 6708 3650
E-pasts: info@fdp.gov.lv
Mājaslapa: <http://fdp.gov.lv>
Twitter: @Fiskalapadome
Facebook: fiskalapadome